

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความมีคุณค่าในตนเอง (self-esteem) เป็นการรับรู้ตนเองของบุคคลว่าตนมีความสำคัญ มีความสามารถ มีความสำเร็จ และมีคุณค่ามีประโยชน์ต่อสังคม (Coopersmith, 1981) ความมีคุณค่าในตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของบุคคลเพราะเมื่อบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองก็จะทำให้รู้สึกว่าจะตนเองสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยดี เมื่อบุคคลคิดว่าตนเองจะประสบความสำเร็จเขาก็จะปฏิบัติไปในทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ในทำนองเดียวกันถ้าบุคคลคิดว่าเขาประสบความสำเร็จแล้วเขาก็จะดำเนินไปในทางที่แสดงถึงความล้มเหลว (Devito, 1995)

วัยรุ่นเป็นวัยที่สร้างเอกลักษณ์แห่งตนและมีความสับสนในเอกลักษณ์แห่งตนมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม วัยรุ่นจึงประสบความสำเร็จในการแสวงหา เอกลักษณ์ของตนเองเพื่อให้เกิดการยอมรับจากบุคคลอื่นรวมทั้งการยอมรับตนเองด้วย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2539) ดังเช่นจากการศึกษาของ โกลเบนน์ และบราวน์ (Goebel & Brown, 1981) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างตามลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของ มาสโลว์ โดยทำการสำรวจทุกกลุ่มอายุ พบว่าวัยรุ่นให้ความสำคัญต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มอื่น

ความมีคุณค่าในตนเองนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของวัยรุ่นแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วยทั้งนี้เนื่องจากความมีคุณค่าในตนเองจะเป็นเกราะป้องกันพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งอาจจะรุนแรงกลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมได้ เช่นพฤติกรรมก้าวร้าวอันธพาล การทำร้ายตัวเอง การฆ่าตัวตาย การเสพยาเสพติด การก่ออาชญากรรม หรือแม้กระทั่งการตั้งครมที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น (Rice, 1993)

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังประสบปัญหาที่วัยรุ่นจำนวนมาก มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากที่สังคมคาดหวัง เช่นมีพฤติกรรมก้าวร้าว ชอบก่อเรื่องทะเลาะวิวาท หรือทำตัวเป็น นักเลงอันธพาล เป็นต้น ครอบครัวในฐานะเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเด็ก โดยผ่านการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว ที่จะมีผลต่อความสัมพันธ์อันจะนำมาซึ่งพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว (ถิรนนท์ อนุวัชรวิวงศ์, 2529)

เนื่องจากบุคคลจะเรียนรู้ความมีคุณค่าในตนเองผ่านกระบวนการสื่อสารและปฏิบัติ
ตอบสนองของบุคคลรอบข้างเป็นพื้นฐาน และระดับความมีคุณค่าในตนเองจะมากขึ้น
อยู่กับสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่กับเด็กเป็นครั้งแรก (Coopersmith, 1981) และจากการศึกษา
ของคูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1981) พบว่าบุคคลรอบข้าง เช่น บิดามารดา ญาติพี่น้อง สามีภรรยา
ครูและเพื่อน มีอิทธิพลในการเสริมสร้างความรู้สึกรู้ค่าในตนเองให้สูงขึ้น กิจกรรมต่างๆที่มี
การปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กไม่จำเป็นการอบรมสั่งสอนการแสดงออกซึ่งความต้องการ
ของเด็กตลอดจนการแก้ไขปัญหาต้องทำผ่านกระบวนการสื่อสารทั้งสิ้น (ศักดิ์ ปิ่นแห่งเพชร,
2529)

ลักษณะครอบครัวไทยเราตั้งแต่โบราณมาถือว่าเป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่นในด้าน
ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากขนบธรรมเนียมประเพณีของเรา
ที่ได้อบรมสั่งสอนสืบทอดต่อกันมา กล่าวคือ ผู้เยาว์จะต้องเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ลูกหลานต้องมีความ
กตัญญูกตเวทิต่อบิดามารดาหรือญาติผู้ใหญ่ (โสภา สปีลมันท์ สมบัติ สุพัตชัย และ
ประกายรัตน์ สุขมาลชาติ, 2534) ในช่วงระยะเวลา 50 ปี ที่ผ่านมาได้เปลี่ยนแปลงไปมากทั้งในด้าน
โครงสร้าง ความเป็นอยู่ภายในครอบครัว จำนวน และบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในครอบครัว
ครอบครัวไทยได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เป็นครอบครัวใหญ่ มีพ่อแม่ พี่น้อง ปู่ย่า ตายาย อยู่ร่วมกัน
ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พ่อเป็นผู้นำทำงานหาเลี้ยงชีพ แม่เป็นแม่บ้านและเป็นผู้ดูแลลูก การที่ค่าครอง
ชีพสูงขึ้นทำให้ผู้หญิงต้องออกมาทำงานนอกบ้านบทบาทผู้หญิงจะเปลี่ยนไปมากผู้หญิงชนบทจะ
ละทิ้งถิ่นเข้าสู่เมืองที่มีอุตสาหกรรม ถ้ามีลูกจะนิยมนำลูกไปให้ปู่ย่า ตายายเลี้ยงมากกว่าที่จะเลี้ยง
ด้วยตนเอง (วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2531) ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจและความทันสมัยของสังคมมี
ผลต่อความผูกพันใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในครอบครัวความผูกพันในครอบครัวเริ่มจางหายไปพ่อ
แม่ไม่มีเวลาสนทนากับลูก ลูกจะมีความรู้สึกว่าหาความรู้สึกละเลยเกิดขึ้นได้แม้กระทั่งวัยรุ่นที่เป็น
วัยต้องการอิสระทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นต้องการความอบอุ่นและข้อความแนะนำบางประการจากพ่อแม่อยู่
(ศูนย์สุขวิทยาจิต, 2523) ส่วนสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารในครอบครัวได้แก่
การที่พ่อแม่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารในครอบครัว และไม่ทราบถึงธรรมชาติความ
ต้องการของลูก รวมทั้งมีสภาพการหลายอย่างส่งผลกระทบต่อการสื่อสารในครอบครัว (ศิริพร
สิริยากุล, 2534) เนื่องจากบุคคลจะเรียนรู้ความมีคุณค่าของตนเองผ่านกระบวนการสื่อสารระหว่าง
บุคคล และปฏิบัติของบุคคลรอบข้างเป็นพื้นฐาน และระดับความมีคุณค่าในตนเองจะมากขึ้น
เพียงใดขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่กับเด็กเป็นครั้งแรก (Coopersmith, 1981) จากการศึกษา
ของ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1981) พบว่าการแสดงการยอมรับของบิดามารดาที่มีต่อเด็กทำให้

ความมีคุณค่าในตนเองของเด็กเพิ่มขึ้นได้โดยเฉพาะพ่อแม่ที่มีลูกอยู่ในช่วงวัยรุ่นจะเผชิญปัญหาที่ย่างยากใจว่าจะใช้การสื่อสารแบบใดจึงจะเหมาะสม

ดังนั้นการสื่อสารจึงมีความสำคัญมากเพราะเป็นกระบวนการที่ส่งผ่านความรู้สึกลับหว่างใจของพ่อแม่ไปยังลูกได้รับรู้ถึงการสื่อสารที่เหมาะสมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่าต่อบุคคลอื่น ซึ่งจะส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคล นอกจากนี้ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1981) กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดทุกช่วงอายุจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมรอบข้างที่มีต่อเขาและปฏิสัมพันธ์ที่แสดงถึงการยอมรับจากบุคคลสำคัญรอบข้างจะสามารถเพิ่มความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้ซึ่งปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งสิ้น (Johnson, 1993) และเนื่องจากวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี เป็นวัยที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการประสบการณ์ใหม่ ต้องการมีชีวิตที่มีอนาคตและประสบความสำเร็จ ต้องการรับผิดชอบตนเองปรับความต้องการของตนให้เข้ากับความต้องการของสังคมได้อย่างรวดเร็ว (สุพัตรา สุภาพ, 2525)

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานครซึ่งมีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีโครงสร้างทางสังคมเริ่มเป็นสังคมเมืองมากขึ้น และลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านทำให้ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่ลูกมีน้อยลง ประกอบกับพ่อแม่ต้องเผชิญภาวะเครียดเกี่ยวกับการทำงานในสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาทางการสื่อสารได้

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการสื่อสารในครอบครัวมีความสำคัญและควรที่จะให้ความสนใจอย่างยิ่งผู้วิจัยในฐานะพยาบาลครอบครัว จึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่จะทำให้วัยรุ่นรู้สึกว่ามีคุณค่าและตนมีความสำคัญในครอบครัวซึ่งจะเป็นผลก่อให้เกิดความมีคุณค่าในตนเองและสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวอันจะส่งผลต่อสังคมภายนอก และคุณภาพชีวิตของบุคคลอีกด้วย

คำถามในการวิจัย

1. รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของวัยรุ่นในเขตจังหวัดนนทบุรีเป็นแบบใด
2. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับใด
3. วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแตกต่างกันมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1 เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวของวัยรุ่น
- 2 เพื่อศึกษาระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น
- 3 เพื่อเปรียบเทียบความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

จากแนวคิดของคูเปอร์สมิทที่กล่าวว่าบุคคลจะเรียนรู้ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนั้นต้องผ่านกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลและปฏิกิริยาตอบสนองจากบุคคลรอบข้างเป็นพื้นฐานและระดับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะมากขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และเด็กเป็นครั้งแรก (Coopersmith, 1981) ความสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาไม่ว่าจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูต้องผ่านกระบวนการสื่อสารในครอบครัว (ศักดิ์ ปิ่นหนึ่งเพชร, 2529) และจากการศึกษาของ พลนุช พุ่มไสว (2543) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ สมพิศ ไชยกิจ (2536) ยังศึกษา พบว่า เด็กที่ได้รับการอบอุ่นการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่อย่างเพียงพอ จะเกิดความรู้สึกมีคุณค่ามีความสำคัญกับครอบครัวเป็นผลทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง อาริยา นุชอนงค์ (2541) พบว่า รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความก้าวร้าวของวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิสาร์ตน์ ทองอุปการ (2538) พบว่า รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติเรื่องเพศของวัยรุ่น โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดและจากการศึกษาของ เกศศิริ บุญญะอดิชาติ (2541) พบว่า นักเรียนที่ได้รับ รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแตกต่างกันมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาจะเห็นว่ารูปแบบการสื่อสารในครอบครัวมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นที่แสดงว่ามีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมเชิงจริยธรรม ทัศนคติต่อเรื่องเพศของวัยรุ่น

ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานได้ดังนี้ คือ วัยรุ่นที่ได้รับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแตกต่างกันมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุตรวัยรุ่นกับบิดามารดา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาความรู้สึกล้มเหลวในตนเองต่ำของวัยรุ่นได้
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ส่งเสริมความรู้สึกล้มเหลวในตนเองของวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ศึกษาในการทำวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้สึกล้มเหลวในตนเองของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ในจังหวัดนนทบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ภาคการศึกษาที่ 1 ในปีการศึกษา 2544 ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ในเขตจังหวัดนนทบุรี

2. ครอบครัว หมายถึง ครอบครัวเดี่ยวที่บิดามารดามีบุตรวัยรุ่นทั้งชายหญิงอายุตั้งแต่ 15-18 ปีและบุตรกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตจังหวัดนนทบุรี

3. รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว หมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารหรือการกระทำที่เด่นชัดหรือเป็นกิจวัตรที่บิดามารดาแสดงต่อบุตรวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น การสื่อความหมาย สอนแนะนำ ตักเตือน การแสดงความรัก การให้โอกาสกับบุตรแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้บุตรร่วมแก้ปัญหาสมาชิกอื่นในครอบครัว การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวตามแนวความคิดของแมคเคลอด เชฟฟี และแวกแมน (McLeod, Chaffee & Wackman, 1972) ซึ่งแบ่งรูปแบบการสื่อสารออกเป็น 4 แบบ คือ

3.1 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบดูดาย (laissez-fair) หมายถึง แบบการสื่อสารในครอบครัวที่มีการสื่อสารกันน้อย เด็กมักเลือกที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้านมากกว่าบุคคลในครอบครัวโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน

3.2 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง (protective) หมายถึง การสื่อสารที่บิดามารดาจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระหรือกฎระเบียบแบบแผนมากเมื่อมีความขัดแย้งเกิด

ขั้นเด็กจะต้องแสดงความคิดเห็นและต้องปฏิบัติตามความคิดเห็นของบิดามารดา เด็กจะไม่ได้รับการเตรียมตัวสู่สังคม ภายนอก และเด็กจะถูกชักจูงจากสังคมภายนอกได้ง่าย

3.3 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดเผย (pluralistic) หมายถึง การสื่อสารที่บิดามารดาให้ความสำคัญกับแบบการสื่อสาร เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่เน้นเนื้อหาสาระ หรือกฎระเบียบแบบแผนที่มากเกินไปการสื่อสารแบบนี้จะเป็นการกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระและสามารถเป็นผู้ฟังอย่างมีเหตุผล

3.4 รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบเห็นพ้องต้องกัน (consensual) หมายถึง การสื่อสารที่บิดามารดาและบุตรเห็นพ้องต้องกันส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เด็กสนใจแต่ต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบแบบแผนตามลำดับอำนาจความสัมพันธ์ในครอบครัวเด็กอาจจะยอมรับความคิดเห็นของพ่อแม่หรือถ้าเด็กไม่ยอมรับความคิดเห็นของพ่อแม่เด็กก็จะไม่ได้ตอบกับพ่อแม่และจะแยกตัวอยู่คนเดียวในโลกเป็นของตัวเอง

4. ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านการยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเองในด้านความสามารถ (competence) ความสำคัญ (significant) คุณค่า (virtue) และความมีพลังอำนาจในตนเอง (power) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ประเมินด้วยแบบสำรวจความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิทฉบับนักเรียน (Coopersmith, 1984) แปล และดัดแปลงโดย จันทร์ฉาย พิทักษ์ศรีกุล (2532)

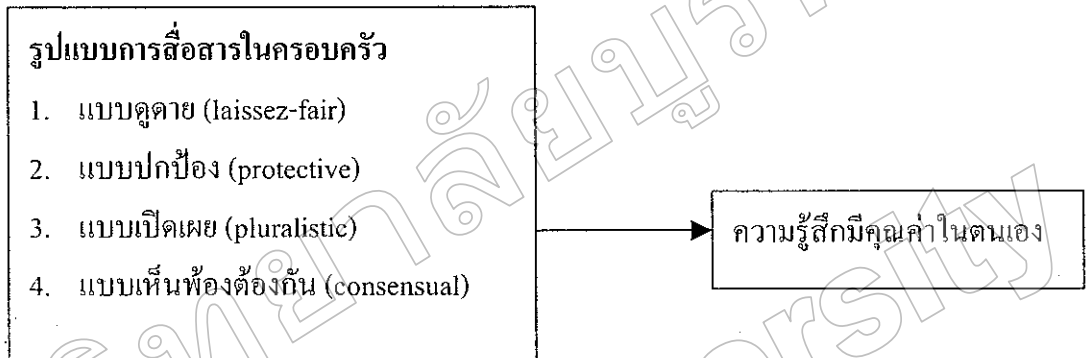
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดนี้ผู้วิจัยพัฒนามาจากแนวความคิดของคูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984) ที่กล่าวว่า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป องค์ประกอบที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (Coopersmith, 1981)

1. ปัจจัยภายในตัวบุคคล เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าของตนเองซึ่งเกิดจากการพิจารณาลักษณะทางกายภาพ (เพศ, อายุ, น้ำหนัก, ส่วนสูง, รูปร่าง) ภาวะทางอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคล ระดับความมุ่งมั่น
2. ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ ความสัมพันธ์กับบิดามารดาสัมพันธ์ภาพมีส่วนในการพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สถานภาพทางสังคมสังคม เพื่อน ศาสนา การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองเป็นผลทั้งปัจจัยภายในและภายนอกจากสภาพเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน โอกาสที่จะใช้เวลาร่วมกันของครอบครัวมีน้อยขาด

การติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมอีกทั้งประกอบกับการสร้างสัมพันธภาพ และการอบรมเลี้ยงดูต้องผ่านกระบวนการสื่อสารทั้งสิ้นดังนั้นในการศึกษครั้งนี้จึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่บิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวแสดงต่อบุตรวัยรุ่นเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนขึ้นที่จะมีผลทำให้วัยรุ่นมีความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองให้สูงขึ้น โดยจะนำเสนอรายละเอียดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ตามกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น